

Usmernenie k činnostiam inkluzívnych tímov materských škôl zapojených do NP PRIM II. v mesiacoch júl a august 2023

1. Na čo slúži toto Usmernenie?

Toto Usmernenie je určené vedúcim zamestnancom materských škôl (spravidla koordinátorkám/rom inkluzívneho vzdelávania) ako pomôcka pri organizácii činností jednotlivých členov inkluzívnych tímov v súlade s pracovnou náplňou definovanou v Sprievodcovi pre oprávnených užívateľov NP PRIM II. a dodatočnými aktivitami počas letných mesiacov 2023.

2. Ako budú refundované mzdy zamestnancov NP PRIM II. počas letných prázdnin?

Zamestnanci materskej školy (ďalej MŠ) počas letných mesiacov **pokračujú v bežnom režime fungovania MŠ**, vrátane letného režimu, v súlade s pracovnou zmluvou so zamestnávateľom a pracovnou náplňou stanovenou v pracovnej zmluve. Výnimočnou je situácia, kedy je MŠ počas letného režimu minimálne tri týždne uzatvorená a teda nie je možné vykonávať priamu činnosť s deťmi. Napriek tomu, že MŠ majú letný režim a zamestnanci MŠ čerpajú dovolenky, práca v prospech detí zapojených do aktivít NP PRIM II. pokračuje v rovnakom, resp. upravenom režime.

Aj počas letných prázdnin rodičovskí asistenti, pedagogickí a odborní zamestnanci zapojení do NP PRIM II. pokračujú vo svojich činnostiach a to v zmysle Zákona o pedagogických a odborných zamestnancoch (Zákon č. 138/2019 Z. z.) a v súlade s náplňou práce definovanou v Sprievodcovi pre oprávnených užívateľov NP PRIM II. (dostupný tu: [Sprievodca pre oprávnených užívateľov](#)). Počas letných prázdnin teda oprávnenému užívateľovi – obci, resp. zamestnávateľovi vzniká rovnako nárok na úhradu mzdových nákladov za zamestnancov **rodičovský asistent, pedagogický asistent, školský špeciálny pedagóg a odborný zamestnanec**, tak ako je to počas školského roka, vrátane čerpania dovoleniek. Upozorňujeme však, že zamestnancom NP PRIM II. je možné refundovať len takú mzdu, ktorá nepredstavuje náhradu mzdy pre prekážku zo strany zamestnávateľa a úhradu zníženého úväzku z dôvodu nezabezpečenia práce zo strany zamestnávateľa.

Výnimku tvorí zamestnanec vykonávajúci práce mimo pracovného pomeru - **koordinátor inkluzívneho vzdelávania** (spravidla riaditeľka MŠ). V tomto prípade je možné vykazovať a hradiť činnosti v maximálnom rozsahu 10 hodín mesačne, v trvaní mesiaca júl a rovnako aj mesiaca august.

3. Odporúčané bežné činnosti pre členov inkluzívneho tímu počas letných mesiacov

Pedagogický asistent (PA) sa podieľa na uskutočňovaní výchovného programu pre deti z marginalizovaných rómskych komunít (ďalej MRK) a spolupracuje s ostatnými členmi inkluzívneho tímu, najmä:

- spolupodieľa sa na realizácii a vyhodnocovaní činností MŠ smerom k podpore inkluzívneho vzdelávacieho prostredia, najmä na **implementácii desegregačného akčného plánu zmeny**,
- pripravuje didaktické pomôcky, pracovné listy a i., v prípade potreby distribuuje do/z rodín detí z MRK,
- priamo vedie alebo napomáha pri **tvorivých aktivitách** smerujúcich na podporu spolupráce s rodinou (tvorivé činnosti, exkurzie, výlety, spoločenské podujatia, športové podujatia a pod.), zahŕňajúcich prezenčné a dištančné formy vzdelávania,
- komunikuje a **spolupracuje s rodičmi** alebo inými fyzickými osobami než rodičmi, ktorí majú dieťa zverené do starostlivosti (zákonní zástupcovia), pedagogickými zamestnancami a s ostatnými odbornými zamestnancami o procese výchovy a vzdelávania,
- **podporuje spoluprácu MŠ s rodinami detí** z MRK ale aj s rodinami, ktoré majú deti vo veku 3 – 6 rokov, ale ešte nenavštevujú MŠ,

- spolupracuje s **rodičovským asistentom** v miestnej komunite a ostatnými členmi IKV na realizácii letných aktivít,
- oboznamuje sa s **rodinným prostredím detí**, poskytuje poradenstvo pred nástupom do MŠ, najmä deťom, ktoré do MŠ nastupujú po zápise,
- preukázateľne **spolupracuje s ostatnými pomáhajúcimi profesiami** pri dosahovaní cieľov NP PRIM II., a i.

Pedagogický asistent teda vykonáva činnosti, ktoré sa uskutočňujú v spolupráci s inkluzívnym tímom MŠ, ale aj činnosti mimo MŠ a to v rodinnom prostredí dieťaťa, spolupracuje s rodinami detí. Uplatňuje prezenčné, ale aj dištančné formy vzdelávacích aktivít, v závislosti od možností a situácie v danej lokalite. Podstatnou činnosťou je spolupráca s pomáhajúcimi profesiami v miestnej lokalite pri rozvíjaní inkluzívneho vzdelávacieho prostredia.

Odborný zamestnanec (OZ), podľa zamerania, vrátane pedagogického zamestnanca **školský špeciálny pedagóg**, poskytuje súbor odborných činností (špecializovanej starostlivosti alebo poradenstva a prevencie dieťaťa alebo skupine detí) a ostatné činnosti s tým súvisiace, najmä:

- spolupodieľa sa na realizácii a vyhodnocovaní činností MŠ smerom k podpore inkluzívneho vzdelávacieho prostredia, najmä na **implementácii desegregačného akčného plánu zmeny**,
- vykonáva špecializované činnosti a ďalšie **tvorivé aktivity súvisiace s odbornou činnosťou**, zahŕňajúcich prezenčné a dištančné formy vzdelávania,
- v rámci inkluzívneho tímu **spolupracuje s pedagogickým a rodičovským asistentom** v miestnej lokalite, vrátane realizácie letných aktivít,
- uskutočňuje **odbornú starostlivosť a poradenstvo rodičom**, resp. zákonným zástupcom detí s ťažkosťami s adaptáciou na nové prostredie MŠ, v správaní, zdravotne znevýhodneným deťom a deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia, a to **aj v rodinnom prostredí**,
- **pokračuje v depistážno-stimulačnom programe**, ak je to možné, vrátane vykonávania v rodinnom prostredí (aj dištančnou formou),
- oboznamuje sa s rodinnou anamnézou detí, podľa potreby poskytuje **odbornú starostlivosť deťom** z MRK, pred nástupom do MŠ, najmä deťom, ktoré do MŠ nastupujú po zápise,
- **kompletizuje dokumentáciu** detí stimulovaných počas školského roka, kompletizuje a archivuje portfólio deťom,
- aktívne **spolupracuje s odbornými zamestnancami Centra poradenstva a prevencie**,
- systematicky sa vzdeláva a sleduje nové prístupy a trendy v odborných oblastiach súvisiacich s náplňou, poslaním a koncepciou MŠ,
- preukázateľne **spolupracuje s ostatnými pomáhajúcimi profesiami** pri dosahovaní cieľov NP PRIM II., a i.

Odborný zamestnanec, vrátane školského špeciálneho pedagóga, teda vykonáva činnosti v spolupráci s inkluzívnym tímom MŠ, ale zároveň činnosti, ktoré sa uskutočňujú aj mimo MŠ, a to aj v rodinnom prostredí dieťaťa. Uplatňuje prezenčné, ale aj dištančné formy vzdelávania, v závislosti od možností a situácie v danej lokalite. Zároveň odborný zamestnanec komunikuje s rodinami detí a s poradenskými zariadeniami, či pomáhajúcimi profesiami v miestnej lokalite pri rozvíjaní inkluzívneho vzdelávacieho prostredia a príprave detí na vstup do MŠ.

Rodičovský asistent (RA) pripravuje rodiny a ich deti z MRK na vstup a úspešné zvládnutie predprimárneho vzdelávania a pomáha deťom a ich rodinám z MRK v prekonávaní rôznorodých bariér, ktorým čelia, v súvislosti s nástupom do MŠ, najmä:

- spolupodieľa sa na realizácii a vyhodnocovaní činností MŠ smerom k podpore inkluzívneho vzdelávacieho prostredia, najmä na **implementácii desegregačného akčného plánu zmeny**,
- posilňuje **spoluprácu medzi rodinou a školou** návštevami a výchovnými a osvetovými aktivitami priamo v rodinách,
- vedie individuálne a/alebo skupinové činnosti neformálneho vzdelávania – práce s rodinou, podľa **ročného plánu práce s rodinou** (dostupný tu: [Ročný plán práce s rodinou](#)),
- **sleduje a vyhodnocuje pokrok**, ktorý dosiahli rodičia so svojimi deťmi a poskytuje im spätnú väzbu,
- motivuje rodičov k vyššej účasti detí z MRK v materskej škole (príprava na školský rok, riešenie výchovných a vzdelávacích problémov, poskytovanie informácií, pomoc pri vyplňaní tlačív a i.)
- **asistuje** pedagogickému asistentovi a odbornému zamestnancovi pri príprave didaktických pomôcok, prekladoch do jazyka priateľského k deťom a k rodičom, z/do rómskeho jazyka,
- podieľa sa na plánovaní a realizácii aktivít MŠ na **predchádzanie segregácii a neoprávnenému oddeľovaniu detí z MRK** v triede a/alebo škole, vrátane letných aktivít realizovaných IKV,
- preukázateľne **spolupracuje s ostatnými pomáhajúcimi profesiami** pri dosahovaní cieľov NP PRIM II., a i.

Rodičovský asistent teda vykonáva činnosti v spolupráci s inkluzívnym tímom MŠ, ale zároveň činnosti, ktoré sa uskutočňujú aj mimo MŠ, a to aj v rodinnom prostredí dieťaťa. Uplatňuje prezenčné, ale aj dištančné formy vzdelávania, v závislosti od možností a situácie v danej lokalite.

Koordinátor inkluzívneho vzdelávania (KIV) koordinuje implementáciu modelu inkluzívneho vzdelávania v MŠ, čo znamená, že:

- zodpovedá za rozdelenie úloh inkluzívneho tímu počas letných mesiacov,
- vytvára celkový plán úloh pre jednotlivých zamestnancov na celé letné obdobie (berúc od úvahy čas dovolení jednotlivých zamestnancov),
- podporuje súdržnosť tímu a spoluprácu jednotlivých zamestnancov nielen IKV tímu ale celej MŠ, najmä:

- zodpovedá a spolupodieľa sa na realizácii a vyhodnocovaní činností MŠ smerom k podpore inkluzívneho vzdelávacieho prostredia, najmä na **implementácii desegregačného akčného plánu zmeny**,
- zodpovedá za **využitie paušálnej sumy na pokrytie výdavkov letných aktivít**,
- poskytuje spätnú väzbu k plneniu úloh jednotlivých zamestnancov
- usmerňuje zamestnancov, najmä rodičovských asistentov ktorí sú v inej ako pedagogickej alebo odbornej pozícii zamestnanca napr. k čerpaniu dovolenky, vypracovaniu plánu úloh, vedeniu záznamov, napr. denníkov, spôsobu preukázania plnenia aktivít vo vzťahu k nadriadenému a pod.
- pravidelne vykonáva činnosti súvisiace s informovanosťou rodičov a vytvára príležitosti zapojenia rodičov detí z MRK do spolupráce s MŠ,
- koordinuje činnosti pedagogických, rodičovských asistentov a odborných zamestnancov v škole tak, aby škola bola pripravená zabezpečovať vzdelávanie podľa potrieb, možností a situácie v rodinách z MRK (príprava na jesenné mesiace),

- navrhuje a zabezpečuje aktivity podporujúce súdržnosť tímu, ako sú napr. teambuildingy, facilitované stretnutia, aktivity podporujúce spoluprácu v tíme¹ a i.,
- navrhuje a zabezpečuje letné aktivity realizované IKV,
- preukázateľne **spolupracuje s ostatnými pomáhajúcimi profesiami** pri dosahovaní cieľov NP PRIM, a i.

Každý zamestnanec NP PRIM II. v materskej škole úzko spolupracuje s príslušným regionálnym koordinátorom/regionálnou koordinátorkou (RK), ktorý/á činnosti inkluzívneho tímu monitoruje na min. mesačnej báze a poskytuje metodické usmernenie, vrátane poradenstva. Zoznam kontaktov RK je k dispozícii na webovom sídle [Prijímateľa](#).

Oprávnenou aktivitou v letnom období je aj stretnutie s regionálnym koordinátorom/koordinátorkou, ktorí aj počas letných mesiacov vykonávajú monitoring a kontrolu kvality výkonu činností inkluzívneho tímu osobne návštevou v danej lokalite.

4. Dodatočné letné aktivity pre inkluzívne tímy

Vzhľadom na fakt, že implementácia NP PRIM II. sa chýli k záveru odporúčame inkluzívnym tímom materských škôl zaradiť dodatočné aktivity, ktorých cieľom je posilniť výkon (prípadne aj udržateľnosť) pomáhajúcich profesií v obci a upevnenie cieľov NP PRIM II. (podpora desegregácie, zvýšená inkluzivita predprimárneho pôsobenia, rozvoj spolupráce s rodinou, osвета a boj s protirómskym rasizmom a p.).

A) Hodnotiace stretnutie pomáhajúcich profesií v obci v rámci národných projektov Take-away balíka²

Cieľom je využiť skúsenosti pomáhajúcich profesií na návrhy opatrení na zvýšenie ich vplyvu na riešenie sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných komunit. Podklady z takýchto stretnutí je možné zaradiť ako podkladové materiály pre tvorbu rôznych strategických dokumentov na úrovni obce/mesta.

Diskutované oblasti:

- analýza existujúceho stavu/východiská (doterajšie skúsenosti, efektívnosť opatrení, spätná väzba od cieľových skupín aj iných dôležitých aktérov)
- definovanie nových cieľov a/alebo aktualizácia existujúcich s ohľadom na priority lokality.

Účastníci: zamestnanci komunitných centier, terénni sociálni pracovníci, asistenti podpory zdravia, členovia Miestnych občianskych poriadkových služieb, zástupcovia samosprávy, mimovládne organizácie, pozvaní zástupcovia ÚSVRK a i.

Stretnutie môže byť prezenčne alebo online.

B) Hodnotiace stretnutie k vybraným aspektom projektu NP PRIM II. v rámci jednotlivých materských škôl alebo spoločné stretnutia viacerých tímov (mikroregionálne stretnutie)

¹ Pod aktivitami podporujúcimi súdržnosť tímu, ako napr. teambuildingom máme na mysli **riadenú (facilitovanú, moderovanú) aktivitu smerujúcu ku konkrétnemu preukázateľnému výstupu**. Nemáme na mysli relaxačné a oddychové aktivity, ktoré sú pod týmto pojmom často nesprávne nahrádzané (ako napríklad wellness). Súčasťou aktivít podporujúcich súdržnosť tímu však samozrejme môžu byť aktivity podporujúce synergiu tímu, uvoľnenie napätia v tíme, zábavu v tíme, získavanie spoločných zážitkov a pod., ale v zmysluplnom rozsahu, podľa uváženia tímu, resp. KIV a podľa stanoveného cieľa samotnej aktivity.

² Národné projekty Take-away balíka (NP TSP, NP KC, NP PRIM, NP Zdravé regióny, NP Podpora vysporiadania pozemkov pod rómskymi obydliami) prezentujú víziu komplexného pôsobenia pomáhajúcich profesií ako pridanú hodnotu k riešeniu sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných rómskych komunit v obciach 150-tky.

Cieľom je zhodnotenie úspešnosti NP PRIM II. v rámci stanovených cieľov a definovanie vlastných pokračujúcich opatrení. Prioritou je téma desegregácie MŠ.

Diskutované oblasti:

- vyhodnotenie opatrení v súvislosti s implementáciou desegregačného akčného plánu zmeny a návrh opatrení na pokračovanie procesu;
- na stretnutí je možné využiť rôzne zdroje pre hodnotenie aktuálneho stavu. Odporúčaná je autoevalvácia podľa [Metodickej príručky inkluzívneho predprimárneho vzdelávania](#) alebo podľa metodickéj príručky [Vzdelávanie na okraji](#) (eduRoma, 2022).

Stretnutie môže byť prezenčne alebo online. V prípade mikroregionálnych stretnutí je možné prizvať zástupcu ÚSVRK resp. príslušných expertov na vybrané témy.

C) Zabezpečenie podkladov k prieskumu vzdelávacích dráh detí z MRK po absolvovaní NP PRIM II.

Kvalitatívny prieskum je zameraný na mapovanie vybraných detí z MRK a ich úspešnosť na ďalších stupňoch vzdelávania v kontexte samotnej rodiny a jej situácie v obci. Výsledky prieskumu budú slúžiť pre evalváciu dopadu NP PRIM II. na úrovni projektu (aj jednotlivých obcí ak relevantné) a tiež pre vecného garanta vzdelávacieho sektora. V priebehu prieskumu sa získavajú informácie (v neskorších fázach anonymizované) napr. o dochádzke, školských výsledkoch, bariéram ktorým čelili a i. Počet detí o ktorých sa získavajú údaje sa pohybuje od 2 do 7 (podľa počtu absolventov) za MŠ. Informácie sa získavajú primárne prostredníctvom rozhovorov s rodinou prípadne ďalšími aktérmi napr. pomáhajúce profesie (TSP a TP) a i. Podrobná metodika prieskumu bude prezentovaná priamo v MŠ pri pravidelných návštevách regionálnych koordinátorov a zverejnená na web stránke projektu.

D) Online stretnutia s projektovým tímom NP PRIM II. a prizvanými expertmi NP PRIM II.

Cieľom stretnutí je šíriť výsledky expertných evalvácií zameraných na individuálnu stimuláciu pri odstraňovaní kognitívnych deficitov detí v MŠ (činnosti odborných zamestnancov a školských špeciálnych pedagógov) a vyhodnotenie pôsobenia rodičovských asistentov v MŠ. Termíny online stretnutí budú zverejnené na web stránke NP PRIM II.

Jednotlivé inkluzívne tímy materských škôl **môžu realizovať aj svoje vlastné aktivity po konzultácii s príslušným regionálnym koordinátorom.**

5. Monitoring a financovanie dodatočných letných aktivít

Aktivity v materských školách počas letných mesiacov monitorujú príslušní regionálni koordinátori v rámci pravidelných návštev obcí. Výstupy zo stretnutí a relevantné informácie zaznamenávajú v správach. V prípade potreby dodatočných informácií (vrátane dodatočnej dokumentácie z plánovaných aktivít) bude požiadavka komunikovaná koordinátorom inkluzívnych tímov. Na všetky aktivity je možné čerpať paušálny príspevok v súlade so Sprievodcom pre oprávnených užívateľov NP PRIM II. vo výške 10% z refundovaných miezd (zasielaný obciam v priebehu mája a júna 2023 tak, aby mohli byť reálne využité počas letných mesiacov). Oprávneným nákladom v paušálnom príspevku je aj zabezpečenie občerstvenia a stravy počas letných mesiacov zvlášť počas uzáverov jedální alebo aktivít mimo MŠ (exkurzie, výlety, spoločenské podujatia, športové podujatia a i.)

Bratislava, 10.05.2023